

Καλησπέρα σας.

Σειρά μου να απευθύνω κι εγώ ένα σύντομο χαιρετισμό σε αυτή την όμορφη εκδήλωση, εκ μέρους του Πολιτιστικού Συλλόγου «Χοσέ Μαρτί» – Αλληλεγγύη με την Κούβα, και έχοντας επιπλέον την τιμή να συμβάλλω στη μετάφραση του βιβλίου από τα ισπανικά.

Το βιβλίο αυτό με αφετηρία τις ιστορίες τριών Κουβανών κινεζικής καταγωγής, ξετυλίγει τη μεγάλη ιστορία της Κουβανικής Επανάστασης, από τους πολέμους ανεξαρτησίας του 19^{ου} αιώνα μέχρι τον θρίαμβο του 1959 κατά της υποστηριζόμενης από την Ουάσινγκτον δικτατορίας του Μπατίστα και τις νέες προκλήσεις που βρήκε και βρίσκει μπροστά της.

Οι Αρμάντο Τσόι, Γουστάβο Τσούι και Μοϊσές Σίο Γουόνγκ ήταν τρεις νέοι όπως πολλές χιλιάδες άλλοι, με διαφορετικές καταβολές και εμπειρίες, οι οποίοι στρατεύτηκαν με ενθουσιασμό στον αγώνα για την ανατροπή της τυραννίας, σε πρώτη φάση, και την οικοδόμηση μιας σοσιαλιστικής επανάστασης, στη συνέχεια.

Κι εγώ όπως οι περισσότεροι, δεν γνώριζα πόσο ισχυρή ήταν η κινεζική συνιστώσα στο σχηματισμό της κουβανικής ταυτότητας, δημογραφικά και πολιτιστικά. Όπως αναφέρεται, κατά το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα περισσότεροι από 140.000 Κινέζοι εργάτες μετανάστευσαν στην Κούβα, με προορισμό να αντικαταστήσουν σε αγροτικές και άλλες σκληρές εργασίες τους μαύρους δούλους που είχαν μειωθεί λόγω της απαγόρευσης του δουλεμπορίου. Ως ποσοστό επί του πληθυσμού, η κινεζική μετανάστευση στην Κούβα ήταν η μεγαλύτερη από κάθε άλλη χώρα της αμερικανικής ηπείρου, ακόμα και από τις ΗΠΑ.

Οι κινεζικής καταγωγής Κουβανοί είχαν υποδειγματική συμμετοχή στους πολέμους ανεξαρτησίας από την Ισπανία (1868-1878 και 1895-1898), αγώνες άρρηκτα συνδεδεμένους με την οριστική κατάργηση της δουλείας. Χαρακτηριστικά τα λόγια του Γκονσάλο ντε Κεσάδα, συνιδρυτή του Κουβανικού Επαναστατικού Κόμματος μαζί με το Μαρτί: *«Δεν υπήρξε ούτε ένας Κινεζο-Κουβανός λιποτάκτης, ούτε ένας Κινεζο-Κουβανός προδότης»*.

Παρόλα αυτά, οι ρατσιστικές προκαταλήψεις και διακρίσεις κατά των κινεζικής καταγωγής Κουβανών, όπως και κατά των μαύρων, παρέμειναν όταν η Κούβα έγινε ανεξάρτητο κράτος το 1898, και διατηρήθηκαν μέχρι το 1959.

Οι Κινεζοκουβανοί, όπως και οι Αφροκουβανοί, διακρίθηκαν στην αντίσταση κατά του αυταρχικού καθεστώτος Μπατίστα και στο αντάρτικο που από τη Σιέρα Μαέστρα έφτασε στην Αβάνα την Πρωτοχρονιά του 1959. Με τα πρώτα προοδευτικά και ανθρωπιστικά μέτρα της Κουβανικής Επανάστασης, οι φυλετικές διακρίσεις πρακτικά έπαψαν να υπάρχουν. Όπως χαρακτηριστικά λέει ο Σίο Γουόνγκ: *«το πιο μεγάλο μέτρο κατά των ρατσιστικών διακρίσεων ήταν να γίνει η επανάσταση»*.

Αρκετοί από τους πρωτεργάτες αυτούς έφτασαν σε ανώτατα αξιώματα, όπως οι Τσόι, Τσούι και Γουόνγκ, που έφτασαν και οι τρεις να γίνουν στρατηγοί των Ενόπλων Επαναστατικών Δυνάμεων της Κούβας (FAR). Γνωστό είναι επίσης ότι σε ανώτατα στρατιωτικά και πολιτικά αξιώματα έφτασαν οι μαύροι Κουβανοί Χουάν Αλμέιδα, Χάρι Βιγιέγας και Βίκτορ Ντρέκε.

Τα πολεμικά κατορθώματα των τριών πρωταγωνιστών, πρώτα στον επαναστατικό αγώνα της περιόδου 1956-1958, και αργότερα στις διεθνιστικές αποστολές στην Αφρική και τη Λατινική Αμερική τις δεκαετίες του 1970 και 1980

(Αγκόλα, Μοζαμβίκη, Αιθιοπία, Νικαράγουα κ.α.) περιγράφονται στα δύο πρώτα μέρη του βιβλίου.

Τα γεγονότα αυτά καλύπτονται εκτενέστερα στα βιβλία *Κούβα και Αφρική* και *Κούβα και Αγκόλα*, επίσης από τις εκδόσεις Διεθνές Βήμα, ενώ το βιβλίο *Γυναίκες στην Κούβα* εστιάζει στη συμβολή των γυναικών στον παράνομο αγώνα της περιόδου 1952-1959, τόσο στις πόλεις όσο και στο βουνό.

Θα μου επιτρέψετε να κάνω μια ειδική αναφορά για τον Πόλεμο της Αγκόλας που διήρκεσε συνολικά 16 χρόνια, μέχρι να υπογραφεί η ειρήνη που εξασφάλισε όχι μόνο την εθνική και εδαφική κυριαρχία της Αγκόλας, αλλά πέτυχε ακόμα την ανεξαρτησία της γειτονικής Ναμίμπιας (1990), και βοήθησε ουσιαστικά στην πτώση του ρατσιστικού καθεστώτος του απαρτχάιντ στη Νότια Αφρική (1994).

Στην Αγκόλα υπηρέτησαν συνολικά 425.000 Κουβανοί εθελοντές διεθμιστές και πάνω από 2.000 από αυτούς έχασαν τη ζωή τους, χωρίς να πάρουν τίποτα σε αντάλλαγμα «*παρά μόνο τις σορούς των νεκρών συντρόφων τους*» (Αμίλκαρ Καμπράλ), κάνοντας πράξη τα λόγια του Φιντέλ: «*Διεθνισμός είναι το χρέος μας προς την ανθρωπότητα*».

Το τρίτο μέρος του βιβλίου, με τίτλο «*Η Ειδική Περίοδος και μετά*», που καλύπτει τα χρόνια από τη δεκαετία του 1990 και μετά, μιλάει για τις νέες προκλήσεις της Επανάστασης που προέκυψαν εξαιτίας απρόβλεπτων γεωπολιτικών συγκυριών, αλλά και σαν αποτέλεσμα της ωρίμανσης της επαναστατικής διαδικασίας στο νησί των Αντιλλών.

Κατά τη λεγόμενη «*Ειδική Περίοδο σε Καιρό Ειρήνης*» χάθηκε το 85% του εξωτερικού εμπορίου της Κούβας λόγω της κατάρρευσης του σοσιαλιστικού μπλοκ, με δραματικό αντίκτυπο στις ελλείψεις καυσίμων, βιομηχανικών ανταλλακτικών, καταναλωτικών προϊόντων αλλά και ειδών διατροφής. Παράλληλα, όπως και στον υπόλοιπο κόσμο, έγινε επιτακτικότερη ανάγκη η προστασία του περιβάλλοντος και η στόχευση βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι τρεις Κινεζο-Κουβανοί βετεράνοι, πλέον μεσήλικες, καλούνται, όπως πολλά ακόμα μέλη της «*ιστορικής γενιάς*», να αναλάβουν σημαντικά καθήκοντα σε καιρό ειρήνης, όπως τον εκσυγχρονισμό και υγειονομικό καθαρισμό του λιμανιού της Αβάνας, την διεύθυνση του Εθνικού Ινστιτούτου Κρατικών Αποθεμάτων (INRA) – με αρμοδιότητα τη συγκέντρωση και διαχείριση εφοδίων όχι μόνο ενόψει πολεμικής αναμέτρησης, αλλά και προ φυσικών καταστροφών – καθώς και την οργάνωση αστικής γεωργίας μικρής κλίμακας (*organopónicos*) ως μέτρο για την αντιμετώπιση της διατροφικής κρίσης στην Κούβα αλλά και τη Βενεζουέλα.

Από τη δεκαετία του 1990 και μετά οι διεθμιστικές αποστολές δεν είναι ένοπλες, αλλά αφορούν μπριγάδες γιατρών, δασκάλων, τεχνικών και προπονητών σε χώρες της Αφρικής, της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής.

Η τελευταία ενότητα του βιβλίου έχει τίτλο «*Η Μάχη των Ιδεών*», μια φράση που έχουν χρησιμοποιήσει ο Μαρξ, ο Γκράμσι και πιο πρόσφατα ο Φιντέλ, και στην παράδοση του Μαρτί μπορεί να αποδοθεί ως εξής: «*Να είσαι καλλιεργημένος για να είσαι ελεύθερος*». Το κεφάλαιο αυτό είναι ανοιχτό και ασχολείται με τις πιο σύγχρονες προκλήσεις, όπως η ένταξη και συστράτευση των νέων και η αντιμετώπιση οικονομικών ανισοτήτων που έχουν προκληθεί από την διαφορετική πρόσβαση σε συνάλλαγμα διάφορων τμημάτων του πληθυσμού. Ταιριαστός επομένως και ο γενικός τίτλος του βιβλίου: «*Η ιστορία μας γράφεται ακόμα*».

Σας ευχαριστώ.

ΓΤ